

TISKOVÁ ZPRÁVA

PALMY NA VLTAVĚ. Primitivismus, mimoevropské kultury a české výtvarné umění 1850–1950

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň Masné krámy, Pražská 18, Plzeň
30. 1. 2013 – 28. 4. 2013

Výstava se věnuje aktuálnímu a dosud nezpracovanému tématu: vlivům původních kultur subsaharské Afriky, Oceánie a Ameriky na české výtvarné umění v letech 1850–1950. Tyto vztahy jsou obecně označovány termínem primitivismus. Expozice se soustředí nejen na konkrétní díla, spojená s africkým, oceánským a indiánským uměním, ale rovněž na obecnější pohled na cizokrajné kultury. Ten obsahoval řadu klišé, bezprostředně souvisejících s kolonialismem. Primitivismus není pouhou estetickou kategorií, ale i promluvou o politických, sociálních a morálních aspektech mimoevropských a zpětně i evropských kultur.

Autor výstavy díky využití současných teoretických přístupů kriticky a nově interpretuje řadu fenoménů. Úvodní část instalace obsahuje starší alegorie Ameriky a Afriky z 16.–18. století a ukazuje jejich vizuální stereotypy, které se přenášely i do pozdějších děl. Následuje tematika spojená se známými českými cestovateli 19. století: **Emilem Holubem, Enriquem Stankem Vrázem, Albertem Vojtěchem Fričem** ad. Je poukázáno nejen na jejich zapojení do koloniálního diskurzu, ale i na dobový, „etnografický“ způsob veřejné prezentace jejich sbírek mimoevropských předmětů. Výstava neopomíjí ani sledování vlivné ideje tzv. ušlechtilého divoča a jejich konkrétních projevů ve výtvarných dílech **Mikoláše Alše, Alfonse Muchy a Františka Kupky**.

Počáteční projevy primitivismu v českém modernismu zpřítomňují sochy **Bohumila Kafky**, inspirované peruánskými mumiiemi v pařížském Etnografickém muzeu Trocadéro, a ohlasy díla Paula Gauguina u českých malířů **Jana Preislera, Jana Zrzavého, Otakara Nejedlého a Otakara Kubína**. Samostatný oddíl je věnován vlivům umění subsaharské Afriky, Oceánie a Ameriky na český kubismus, a to zvláště na obrazy **Josefa Čapka**, autora knihy *Umění přírodních národů*. Roli primitivismu a exotických kultur výstava sleduje rovněž v avantgardních programech poetismu a surrealismu (**Karel Teige, Jindřich Štyrský, Toyen** ad.), v sérii obrazů *Bílých černochoů* od **Františka Tichého** a ve fotografiích jeho přítele **Josefa Sudka**. Prostřednictvím zařazení soch **Františka Vladimíra Foita** expozičně zasahuje i do oblasti antropologie.

Výstava přibližuje také obsah a vznik dvou nejvýznamnějších sbírek mimoevropského „primitivního“ umění, které shromáždili čeští výtvarní umělci: kolekci **Adolfa Hoffmeistera** a **Emila Filly**. Jsou prezentovány nejen konkrétní africké, oceánské a americké artefakty, které tito tvůrci vlastnili, ale i původní dokumentace jejich sbírek. Závěrečný oddíl přehlídky ukazuje projevy primitivismu ve 40. letech 20. století u **Aléna Diviše, Václava Zykunda, Františka Hudečka, Jana Křížka** a dalších tvůrců.

PUBLIKACE

K výstavě vychází obsáhlá publikace, vydaná nakladatelstvím Arbor vitae, Západočeskou galerií v Plzni a Ústavem dějin umění AV ČR, v. v. i. Díky širší záběru a užité metodě přináší první ucelený a kritický pohled na problematiku primitivismu v českém výtvarném umění v letech 1850–1950.

Tomáš Winter

REALIZAČNÍ TÝM

KONCEPCE VÝSTAVY:	Tomáš Winter
KURÁTORKA VÝSTAVY:	Ivana Jonáková
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE:	Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.
ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ:	Zbyněk Baladrán
GRAFICKÉ ŘEŠENÍ:	Adéla Svobodová, Tereza Hejmová
JAZYKOVÁ REDAKCE:	Marie Bergmanová
TISK:	Dragon Print s.r.o.
INSTALACE:	Jan Jirka, Petr Kutek, Jakub Čermák
DOPROVODNÝ PROGRAM:	Marcela Štýbrová, Jiří Hlobil
ZAPŮJČITELÉ:	eAntik v Praze, Galerie Benedikta Rejta v Lounech, Galerie hlavního města Prahy, Galerie Kodl v Praze, Galerie Maldoror v Praze, Galerie moderního umění v Hradci Králové, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, Galerie Zdeněk Sklenář v Praze, Galerie Zlatá husa v Praze, Hrdličkovo muzeum člověka, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Moravská galerie v Brně, Muzeum umění Olomouc, Národní galerie v Praze, Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur, Oblastní galerie v Liberci, Památník národního písemnictví v Praze, Polabské muzeum Poděbrady, PPF Art v Praze, Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i., Západočeská galerie v Plzni, Západočeské muzeum v Plzni a soukromí majitelé

Výstava se koná ve spolupráci s projektem Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 za finanční podpory Ministerstva kultury ČR. www.plzen2015.eu, www.mkcr.cz

PARTNEŘI

Ústav dějin umění AV ČR, Arbor vitae, Plzeňský kraj, Ministerstvo kultury ČR, Město Plzeň, Plzeň 2015, o.p.s., Rada galerií ČR

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Art+Antiques, Mladá fronta DNES, I-Prague, Centrum Bavaria Bohemia, Český rozhlas Plzeň, Plzen.cz

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY S AUTOREM VÝSTAVY

26. 2. a 9. 4. 2013 v 17 hodin

DOPROVODNÝ PROGRAM

27. 2. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Gottfried Lindauer (1839-1926): Plzeňský malíř na Novém Zélandu (Roman Musil)

7. 3. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Malby australských Aboriginů (Hana Gerzanicová)

12. 3. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Nepřístupuj blíží! Vyprávění o cestách na Papuu–Novou Guineu a o tvorbě, kterou exotický ostrov inspiroval (Barbora Šlapetová a Lukáš Rittstein)

26. 3. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Mocná síla fetišů: Umění a magie subsaharské Afriky (Kateřina Mildnerová)

4. 4. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Bratři Čapkové a umění přírodních národů (Mariana Dufková)

18. 4. 2013, 17 hodin, výstavní síň Masné krámy

Cesty Dr. Emila Holuba (Martin Šámal)

25. 4. 2013, 17 hodin, přednáškový sál, Pražská 13

Odezva mimoevropských kultur ve filmu (Jan Kastner)

KONTAKT PRO MÉDIA:

Mgr. Eva Reitspiesová

tisková mluvčí ZČG

mobil: 731 474 266, e-mail: reitspiesova@zpc-galerie.cz